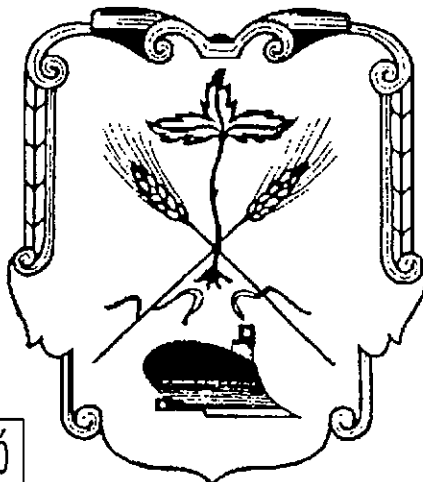

GALGA

HÉVÍZ

Havonta megjelenő olvasnivaló

TÖRTÉNELMÜNK EMLÉKEZETES OKTÓBERI NAPJAI

1849. október 6. - Arad

A tragikusan magára hagyott magyar forradalom a világsi fegyverletétellel befejeződött. Az ország a kegyetlen hatalom lába előtt feküdt. Haynau, a teljhatalmú úr, kegyetlen intézkedéseket hozott, hogy elvegye a kedvét a rebellis magyarnak újabb forradalmi megmozdulástól.

1849. október 6-án Aradon akasztással vagy golyóval kivégeztetett 13 hős honvédtábornokot (AULICH Lajos, DAMJANICH János, DESSEWFFY Arisztid, KISS Ernő, KNEZICH Károly, LAHNER György, LÁZÁR Vilmos, LEININGEN-WESTERBURG Károly, NAGY-SÁNDOR József, PÖLTENBERG Ernő, SCHWEIDEL József, TÖRÖK Ignác, VÉCSEY Károly). Ugyanaznap lőtték főbe a pesti Új épületben BATHYÁNY Lajost, tragikus sorsú első miniszterelnökünket. Jelképesen még a külföldre menekülteket is kivégezték: nevüket akasztófára tűzték. 40 ezer honvédot pedig büntetésből besorozták az osztrák hadseregbe.

„Most tél van és csend és hó és halál.”

(Vörösmarty)

1956. október 23. - Budapest és egész Magyarország

A Budapesti Műszaki Egyetem diáksága tüntetésre hívott föl, hogy kifejezze a lengyel néppel való szolidaritását. A pártvezetés előbb betiltotta, majd engedélyezte a tüntetést. A diáktüntetés néhány óra alatt kiterjedt a munkásságra, majd a főváros egész népére. A Dózsa György úton ledöntötték a Sztálin-szobrot, mások a Parlament előtt várták Nagy Imre beszédét, ismét mások a Rádiónál követelték programjuk beolvasását. Az esti órákban a város számos pontján tüzharc alakult ki. A pártállam összeomlott! De a „testvéri” Szovjetunió segítséget hozott. November 4-én a szovjet csapatok általános támadást indítottak mind a főváros, mind pedig a vidéki városok ellen. A nyugati hatalmak - éppen úgy, mint Arad esetében - passzívan figyelték a magyar eseményeket, hiszen akkor már a gazdasági érdekeiket szolgáló Szuezezre kellett figyelniük. Íme, a szabadság ennyit ér...?...

Mi, pedig, akik ma élünk, tisztelettel hajtsuk meg fejünket azon magyar testvéreink előtt, akik életüket áldozták mindannyiunkért! S gondoljunk a sok tízezer honfitársunkra, akik idegen országba kényszerültek, s annak, lehet, hogy nagyobb, de mégis keserű kenyerét ették. S különösen gondoljunk tisztelettel a galgahévízi HÓKA MIHÁLY-ra, aki idegen földben nyugszik... Béke legyen mindannyiuk sírja felett...

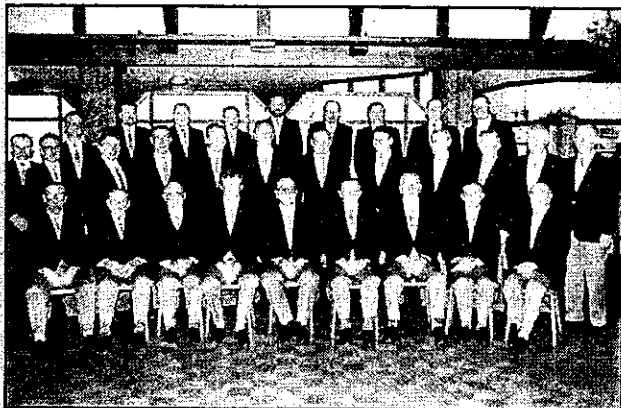
*„Lobogjatok bennem, ne szűnjetek,
Ne szűnjetek még lobogni veletek,
Összesen, mind kell, nem hullhat ki egy sem,
Csattogjatok az ég felé helyettem,
Repüljétek, ha nem repülhetek!”*

(Vas István)

Erősvári Pál

WILLKOMMEN IN GALGAHÉVÍZ

Männer-Gesangverein „Sangeslust“ Tonnenheide

Mit grosser Liebe begrüßen wir unsere deutschen Gäste aus unserer Partnerstadt, Rahden. Wir freuen uns darüber, dass Sie uns auch dieses Jahr besuchen. Wir hoffen, dass Sie bei uns schöne und unvergessliche Tage verbringen werden.

MEGHÍVÓ

Tisztelettel és szeretettel hívom és várom községünk polgárait a NÉMET EGYSÉG NAPJA alkalmából rendezett díszünnepségre 1997. október 5-én du. 16 órára a Kodály Zoltán Művelődési Házba, ahol többek között közreműködik testvérvárosunk, Rahden Férfikórusa is.

Dr. Basa Antal polgármester

ÖNKORMÁNYZATI KALEIDOSZKÓP

NYILATKOZAT

Az M3 és 30-as út térségében lévő települések polgármesterei részéről

A polgármesterek felháborodottan állapítják meg, hogy az önkormányzatokkal való egyeztetés nélkül megkezdődtek a díjfizető kapuk építési munkálatai az M3 autópályán.

A polgármesterek tiltakoznak az autópálya díjasítást megalapozó eljárás ellen, tiltakoznak az önkormányzatok, az érintett lakosság véleményének semmibevétele ellen.

A polgármesterek megállapítják, hogy az M3-as autópályán a díjfizető kapuk megépítése visszafordíthatatlan folyamatokat indít el, amelyek leállítására az adófizető állampolgárok jelentős pénzbe kerül.

A polgármesterek megállapítják, hogy a díjfizetés tervezett módja a 30-as és más kerülő utak mentén lévő települések közlekedését ellehetleníti, a település életét megbénítja, felmérhetetlen károkat okoz, katasztrofális környezeti károsodás alakul ki, a többszörösére növekszik a balesetveszély.

A polgármesterek megállapítják, hogy a közlekedési kormányzat nem készített a törvényben előírt környezeti hatástanulmányt, nem készített intézkedési tervet, és így értelemszerűen nem vitatta meg a helyi önkormányzatokkal, mellyel több vonatkozó jogszabályt megsértett.

A polgármesterek megállapítják, hogy az M3-as autópálya díjasításához kapcsolódó, eddig elkészített anyagok elfogadhatatlanok, az átláthatóságra vonatkozó becslések ellenmondanak a gyakorlati tapasztalatoknak, a levont következtetések hamisak, a javasolt intézkedések elégtelenek.

A polgármesterek követelik az építési munkálatok azonnali leállítását, a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő teljes körű hatásvizsgálat elkészítését az önkormányzatok képviselőinek bevonásával és a vizsgálati eredmények megvitatását, széles körű nyilvánosságra hozatalát, különös tekintettel a díjfizetés módjára.

A polgármesterek követelik az M3 díjasítására vonatkozó mindennemű munka felfüggesztését és a törvényben előírt teljes körű egyeztetések megtartását.

A polgármesterek kezdeményezik a díjasítással kapcsolatos eljárás kivizsgálását, a törvénysértések és felelőségek megállapítását.

Gödöllő, 1997. szeptember 11.

A mellékelt aláíróíven szereplő polgármesterek megbízásából:

Dr. Gémesi György
Gödöllő Város Polgármestere

Belügyminisztérium
ÖNKORMÁNYZATI GAZDASÁGI FŐOSZTÁLY
Budapest V., József Attila u. 2-4. Postacím: 1903 Budapest, Pf.: 314.
305-635/1997.

Dr. Basa Antal úr polgármesternek, Galgahévíz

Tisztelt Polgármester Úr!

A település első alkalommal nevezett a *Virágos Magyarországért* versenyre. Még nem áll módunkban - természetesen - elárulni, hogy mennyi pontot adtunk a település zsűrizésekor, amit az Ön bemutatása alapján szeptember 10-én végeztünk. Engedje azonban meg, hogy néhány szakmai észrevételt megtegyünk.

Mindenekelőtt gratulálunk Önnek és a képviselő-testületnek, hogy odafigyelnek és sokat tesznek azért, hogy az ott élők kedvező, egészséges, rendezett, tiszta, parlagfümentes környezetben éljenek, az odalátogatók pedig kulturált, vonzó környezettel találkozzanak. Dicséretes a közparkok - pl. a községháza előtti - tervszerű és szakszerű kialakítása, gondozottsági színvonala.

Meglepően sok ingatlan előtti közterületet gondoznak, szépítenek, díszítenek az ott lakók. Szép virágos ablakokat, balkonokat, gondozott előkerteket láttunk, ez nemcsak az ő örömük, arról is árulkodik, hogy ott környezetüket szerető, dolgozó emberek laknak. Hozzájárulnak ahhoz, hogy a településről kedvező képet alkossanak az odalátogatók. Mi, a zsűri tagjai is elvisszük hírlüket.

Kiemeljük a kegyeleti parkot, amely az egész országban is egyedülálló létesítmény. Kultúránk ápolásában, örökségünk, múltunk bemutatásában - nagyon színvonalasan - Önök sokat tettek.

Két szakmai megjegyzésünk és javaslatunk van: A működő temető - amely egyébként szépen gondozott - kerítéséhez (belül vagy kívül) célszerű lenne zöldsávot, cserjesort (sövény növényt) telepíteni azért, hogy térbe foglaljuk a temetőt. Ez a térlehatárolás a környező lakók szempontjából is előnyös.

Viszonylag kevés utcásorfát láttunk, úgy véljük, érdemes lenne erre is áldozni.

Jó döntés volt, hogy beneveztek erre a - most már a negyedik éve országos - versenyre, melynek az a célja, hogy együtt, mi, lakók és önkormányzat, intézmények és más létesítmények tulajdonosai tegyük otthonossá, kellemessé, egészségessé közvetlen környezetünket.

Budapest, 1997. szeptember 11.

Üdvözléssel:

Horváth Csaba
osztályvezető, a zsűri tagja

ADVENTTŐL - ADVENTIG 7.

Jeles ünnepek – Mindszent hava (október)

Október 1. - Kis Szent Teréz szűz

Napjaink szentje a mennyből is rózsákat hullató Kis Szent Teréz, + 1897-ben és már 1925-ben szentté avatta az Egyház. Korunk gögös embereit tanítja az Isten-gyermekség kisdéd ösvényére. „Aki megalázza magát, mint ez a kisdéd, az nagyobb a mennyek országában”. (Szt. Máté 18., 4.)

Október 4. - Assisi Szent Ferenc

A ferences rend alapítója, a szegénység alázatos szerelme, az egyházi élet nagy reformátora. 1182-ben született, aki eleinte könnyelmű életű, jó módú fiatalember. Egy súlyos betegségéből felgyógyulva teljesen megváltozott, és minden idegét betegek ápolására, nyomorultak gyámolítására fordította. Pénzt koldult, és apja üzletében azért dolgozott, hogy Portiuculában a rombadőlt kis Mária templomot helyreállítsa. Majd eladatott minden örökösét vagyonát, és bűnbánást kezdett. Sőt elhagyta az országot. Sokan csatlakoztak hozzá, akiket a bűnösök megtérítésére, betegek ápolására buzdított. Az általa alapított „franciskánus” vagy „minorita” szerzetesrend szigorú szabályai folytán nagy hatással volt a kor szellemére, és gyorsan elterjedt Európában. Ferenc Alvernóban magányba vonult, ahol a legenda szerint megjelent neki a keresztre feszített Jézus, és rányomta sebhelyét. Magányosan halt meg 1226-ban. Három évvel később IX. Gergely pápa a szentek sorába iktatta. Assisi Szent Ferenc emléknapja a hagyományban a szüret kezdetét jelentette. Sokfelé előzőnap kanászostorral durrogattak a szőlőhegyen, hogy elűzzék a gonosz szellemeket.

Október 7. - Rózsafűzér királynője

1716-ban Péterváradnál a rózsafűzér imádsága segített a vérelem megszerzésében. Ezért rendelte el halálából XIII. Gergely pápa a mai ünnepséget, és XI. Kelemen kiterjesztette az egész Egyházra. Gyerekkorom emléke az OKTÓBERI ÁJTATOSSÁG. Szegények, nem felejtettük el! Hiszen körmeneteink alkalmazásával szívesen énekeltük: Rózsafűzér királynéja, tiszta Szűz!

Október 8. - Magyarok Nagyasszonya

Keresztény egyház által tisztelt szentek között megkülönböztetett hely illeti meg Szűz Máriát, a Megváltó édesanyját. A szent hagyomány szerint neki adatott az a messiási feladat, hogy édesanyaként közbenjáró legyen Fiánál. Jézus hitére tért első magyarok Mennyei Fejedelménőt tisztelték Máriát, s e hívő tiszteletünkben - mint ezt történelmünkől tudjuk - megerősítette őket Szent István király, aki Szűz Mária oltalmába ajánlotta nemzetét. Magyar millennium alkalmával XIII. Leo pápa Szűz Mária tiszteletére egy külön ünnepnapot, a „MAGYAROK NAGYASSZONYA” ünnepet engedélyezte, mit október 8-án ünnepelünk katolikussága.

Ezen napon különös gonddal fordulunk a kisebbségi sorsú testvéreink érdekében a Nagyasszonyhoz:

*Ó Nagyasszony, nemzetünk reménye!
Rád szegezzük könnytelte szemekink
Veszni indult Isten öröksége
Szép kertekben hős erényeink.
Szálj közénk, ó sírj te is velünk,
Vigasztald és mentsd meg nemzetünk.*

*Virágunk hófehér virága
Földbe hullott, s alszik szent hite
Szerelmed s szereteted lángja*

*Nem hevít kihűlt magyar szívet
Szép Nagyasszony sírj te is velünk,
Vigasztald és mentsd meg nemzetünk.*

*Ó, magyar nép apraja és nagyja
Ölts magadra bűnbánó ruhát
Mily keserű fájdalmaink jajja
Mentsd meg a szenvedő hazát.
Szép Nagyasszony sírj te is velünk,
Könnyeiddel mentsd meg nemzetünk.*

Október 15. - Nagy Szent Teréz

A kármelita rend nagy reformátora volt Spanyolországban. Tizenhat női és tizenöt férfi rendet alapított. Számos teológiai könyvet írt. Az északi borvidéken ekkor kezdték a szőlő szedését, a „terézszedést”, a Balaton-felvidéki szőlőhegyekben pedig szüreti mulatságokat rendeztek.

Október 18. - Szent Lukács evangelista

A régi Kelet egyik legkulturáltabb városában, Antiochiában született. Ebben a városban nevezték először Krisztus tanítványait keresztényeknek, és úgy látszik, Lukács maga is keresztény lett. Később Szent Pálhoz csatlakozott, és mindvégig hűséges követője lett. Ő írta Szent Pál tanítása alapján a harmadik evangéliumot és nagyrészt személyes tapasztalatai alapján az Apostolok cselekedeteit. Orvos volt, s a hagyomány szerint néhány Szűz Mária képet is festett. Valószínűleg Görögországban halt meg 84 éves korában vértanú halállal.

Október 20. - Szent Vendel

A 10. század végén született az a skót herceg, aki később Szent Vendel néven vált ismertté. A király közvetlen környezetében, kényelemben és jómódban élt, ám annyira visszataszítónak találta az udvar léhaságát, hogy elhagyta azt, majd magányba vonult. Szent életmódjának híre hamarosan elterjedt, és a földművesek tömegestől keresték fel, hogy beteg állataikat megáldja. Az állattartó gazdák és pásztorok égi patronusukként tisztelték. Többnyire a falvak szélén, a legelők közelében állították fel szobraikat, hogy őrködni tudjon a nyáj felett. Az ország egyes vidékein nagy ünnep volt a Vendel nap: ilyenkor a juhtartó gazdák lakomát rendeztek, és dudaszó mellett mulatoztak.

Október 23. - Kapisztrán János

1386. június 24-én született Capistrano városában, Szent Ferenc-rendi szerzetes volt. 1453-ban II. Mehmed elfoglalta Konstantinápolyt. Erre az országgyűlés hadsereg felállítását szavazta meg, melynek vezetését Hunyadi Jánosra bízták. A pápa keresztes hadjáratot hirdetett, és Magyarországra küldte Kapisztrán Jánost, hogy sereget toborozzon. Hunyadi 1456-ban Nándorfehérvárra sietett. Megszervezte a vár védelmét, és sógorát, Szilágyi Mihályt nevezte ki kapitányává. Július 21-én a túlerőben lévő támadók nem tudták bevenni a várat. A legkritikusabb pillanatban érkezett a keresztetek élén Hunyadi, és diadalt aratott a szultán csapatai felett. Itt emlékezzünk meg a hős Dugovics Tituszról, aki a lófarkas zászlót kitéző törököt önfeláldozóan magával rántotta a mélybe. A győzelmet szerte a világon a déli harangszó hirdeti! A nándorfehérvári csatátéren kitért a pestis, melynek maga Hunyadi is áldozatul esett. Két héttel Hunyadi halála után Kapisztrán János is meghalt. A szerémségi Újlak Szent Ferenc-rendi zárdába temették el. Október 23-án a pápa szentté avatta.

Erősvári Pál

AZ ÓVODÁBAN TÖRTÉNTEK

EGÉSZSÉGNEVELÉssel KAPCSOLATOS JÓ TANÁCSOK!

ELSŐ LÉPÉSEK GYERMEKEINK GERINCETEGSÉGEINEK MEGELŐZÉSÉBEN

Amikor a szülők gyermekeiket várják, úgy tervezik, hogy a legjobbat adják meg a számukra a nevelés minden területén.

A reklámok minden oldalról bombázzák őket - melyik a legjobb peluska, babakozmetikum, kocsis, járóka-, de egyik sem szól néhány könnyen betartható szabályról. A nevelési tanácsokkal foglalkozó könyvek nagyon jók, de gyermekeink különbözőek, így tanácsaik nem mindenkinél alkalmazhatók. A kicsik egy éves kor alatt napjuk jelentős részét ágyban töltik, így fontos a gerincüket jól támasztó ágybetét. Itt kezdenek el forogni, próbálkoznak a kúszással, mászással, felüléssel, állással. **Nagyon fontos, hogy ne sietessük őket, ne ültesük, álltassuk, mielőtt érettek lennének rá!**

A gyermek önállóan csak akkor végez egy-egy mozgásformát, ha támasztó és mozgató izomcsoportjai megfelelő erőt biztosítanak. Nagyon kedvező, ha a kicsi minél tovább mászik! Itt a feladat a minél nagyobb, balesetveszélymentes terület biztosítása, és ne terheljük a lábát idő előtt cipőviseléssel. Utcára is csak az időjárási viszonyok ellen kell a lábát védeni. Ezek a felállítás, járási tanulás időszakára is vonatkoznak. Lehetőleg kerüljük a „bébikomp” használatát, és a járás stabilizálódása után kerüljön csak a gyerek lábára cipő.

- Milyen is a jó gyerekcipő?

lábfeje: magas, széles, kerekített

betétrész: jó, ha van támasztéka

talp: rugalmas, hajlékony, nem vastag

sarokrész: megerősített, jól támasztható

méret: ha a gyermek rááll, nagylábujja előtt legyen lenyomható hely.

A méret gyakori ellenőrzést kíván!

Ennek oka, hogy a kicsik lába évente 3-4 számmal is változhat. Ők sokáig nem jelzik, hogy kicsi a cipő, mert lábujjaik csontrendszere rugalmas és fejlődőmélkül is deformálódik egy ideig!

A napi többféle cipő viselése a gyerekeknél is jó irányban hat.

Óvodás korban a kicsik a nap legnagyobb részét az intézményben töltik, ezért a benti cipő a legfontosabb számukra! **Itt kellene legjobban a megfelelő cipőkiválasztásra ügyelni!** Egy jól szellőző bőr szandál vagy félcipő a legmegfelelőbb. Kerüljük a klumpát, papucsokat, amik balesetveszélyesek, de otthoni körülmények között a talp izmainak erősödését szolgálják. Fontos, hogy a kicsik cipőinél még ne a divat játssza az elsődleges szerepet, és a nagycsoport idejére már fűzős legyen a benti cipő!

Sajnos egyre gyakoribb, hogy az orvos betét viselését írja elő. Ezt ugyanúgy cserélni kell, mint a cipőket a láb méretének változásakor. A cipő méretét pedig meghatározza a betét, hisz bele kell férnie. A betét csak folyamatos hordás mellett fejti ki a kívánt hatást, ezért mindegyik cipőbe bele kell tenni!

A betét viselése egyszerű, mindennapos tornával megelőzhető, ill. elkerülhető lenne. Erről szól majd a következő cikk.

Az óvónők nevében:
*Vanóné Varga Judit
Jutka óvó néni*

*****

BABA - MAMA KLUB 1996-1997

Óvodánk az új nevelési évben is helyet ad a BABA - MAMA klubnak. Ez a Galgamenti Népfőiskola kezdeményezésére jött létre, mely ingyenes találkozási helyet biztosít azon édesanyjaink és gyermekeik számára, akik még nem járnak óvodába. Lehetőség arra, hogy a kismamák kéthetente szerdánként 4

és 6 óra között kilépjenek a hétköznapi feladatok közül, és megújult erővel térhessenek haza.

Mit nyújt a klub a gyerekeknek?

- Az otthonitól különböző játéktérrel, ill. játékokkal.

- Ismerkedés a kortárs gyerekekkel, akik barátai lehetnek majd az óvodában.

- Ismerkedést az óvoda nevelőivel, dajkáival, így óvodába kerülve ők már ismerősök lesznek számukra, és így könnyebb lesz az elválás az édesanyjától.

- Új ízek az uzsonna révén, s ezáltal ismerkedhetnek az óvoda konyhájának szakácsművészetével.

Mit nyújt a klub a szülőknek?

- Kikapcsolódási lehetőséget úgy, hogy óvónők látják el a gyerekek felügyeletét játéktevékenység közben,

- Válaszol az őket foglalkoztató kérdésekre előadások révén.

- Ismerkedési lehetőséget a korosztály szüleivel, az óvoda nevelőivel, életével, hogy könnyebb szívvel engedjék majd a kicsiket óvodába.

- Új ismereteket a gyermeknevelés és a hétköznapi élet területén.

KÉRJÜK, ÉLJENEK EZZEL A LEHETŐSÉGGEL!

Szeretettel várunk mindenkit, első alkalom október 8-án lesz! Plakátjainkat az óvoda kapuján és az egészségházban megtalálhatják.

Az óvónők nevében:
*Vanóné Varga Judit
Jutka óvó néni*

ELSŐ NAPOK AZ ÓVODÁBAN

Szeptemberben megkezdődött az új óvodai év, s ez sokunk életébe eddig ismeretlen élményeket hozott: gyermekünk óvodás lett.

Izgultunk, aggódtunk miattuk, hogyan illeszkednek be, játszanak-e kortársakkal, mernek-e szólni, ha gondjuk van, úgy viselkednek-e majd, ahogy azt mi három éven keresztül próbáltuk belejük plántálni... Azt hiszem, a szülőknek nagyobb problémát okozott az elválás, mint a kicsinyeknek, hiszen az ovival való ismerkedés sokkal előbb kezdődött.

Már „nagylányunk” egy éves korától részt vettünk a Baba-Mama Klub délutánjain, ahol csupa hasonló korú gyerek játszott, „beszélgetett”, nevetgált együtt, és mi távolból figyeltük őket, jelenlétünk pedig biztonságot adott. Nekünk is sokat nyújtottak ezek az összefüggések, mindig érdekes témák adódtak, amiket megbeszéltünk, vagy előadásokat hallgattunk.

Biztosan sokan kerültek ugyanabba a helyzetbe, mint mi: annyira megtetszett az óvodai élet, hogy sokszor a délelőtti sétánkat kellett összekötni egy kis csúszdázással, hintázással, homokozással - ez volt a játszótér.

Rengeteget beszélgettünk az oviról, mi lesz olyan és mi lesz más, mint itthon. Mindig csak pozitív dolgokkal csábítottam az óvoda felé. Nagy élmény volt Ági számára és - gondolom - a többi gyermeknek is, hogy Deme Tündi óvó néni néhány nappal a kezdés előtt otthon látogatta meg a miniseket, elhozta a jelüket és más kedves ajándékot. Ági megmutatta a szobáját, játékeit, aranyosan játszottak együtt. Hétfőn már ismerősként üdvözölhették az óvó nénit, és a dadussal (Panni nénival) is hamarosan megbarátkozhattak.

Az első néhány napon az anyukák is ott maradhattak az óvodában, együtt játszottunk, ismerkedtünk. Tengernyi új dolog, játék fogadta a gyerekeket, egyiktől a másikhoz szaladtak, nem tudtak választani közülük. Együtt tízóraztak, ebédeltek, önállóan használták a kis mosdókat, örömmel ismerkedtek az új tárgyakkal. Az első héten nem kellett ott aludni, de Ági a kiságyak láttán szeretett volna már a többiekkel pihenni, ezért másnapról ő is „egésznapos” ovis lett.

Nagyon jól érzi itt magát a kislányunk, minden pillanatban mesél, mi történt aznap, de a nap végén felcsillan a szeme, ha meglát minket. Megnyugodhatunk, jó helyen vannak a gyerekek, az óvó néni szereti őket helyettünk is.

Ruffné Basa Rózsa

EMLÉKEZETES VASÁRNAP ESTE VOLT

Galgamenti Musical Fesztiválra hívogattak a plakátok, amelyet a galgahévízi Gaia Hotel szabadtéri színpadán rendeztek vasárnap este. A falu fiataljai részleteket mutattak be *Dés László-Nemes István*: Valahol Európában című musicaljából, valamint *Szörényi-Bródy*: István, a király című rockoperájából. Vendégként vett részt az előadáson a Turai Komédiások Társulata, s ajándékként részleteket adtak elő *Tolcsvay-Müller*: Isten pénze című musicaljéből.

A vállalkozás nagyságát az eddig leírtak már jelzik azoknak, akik csak egy kicsit is járatosak az ének, a zene, a tánc világában.

Akik ismerik *Bankó Lászlót*, a most rendezőként bemutatkozó galgahévízi Művelődési Ház igazgatóját, azok már tudomásul vették, hogy ő a közművelődés kivételes egyénisége, s körülötte mindig történik valami. Közfilyelmet keltő kísérletezéseivel, vitára ingerlő szakmai kezdeményezéseivel, a helyi közéletet minduntalan megpezsdítő ötleteivel nem hagyja nyugodni a világot, vagy más szavakkal: - zavarja a sima vizeit, azt szereti, ha éltető vihar borzol hullámokat a tó nyugodt felületén.

Az előadást figyelve - a követelményekkel szemben néha-néha alulmaradó ifjak akarását, fel-fellángoló küzdelmek fegyelmézet

PÉLI FERENCNÉ SZÁRAZ ROZÁLIA TÖRTÉNETE

Szeptember végén, október elején megkezdődött a kukoricatörés és a szüret. A kukoricát mindig a hajával, a fosztással törtük. Hamvast „kötöttünk” a vállunkra, a bal karunkra tekertük a sarkát, és úgy dobáltuk bele a csöveket. Nagyon nehéz munka volt. Kocsira öntöttük, dobáltuk. A törésre mindig annyian mentünk, hogy a szár is le legyen vágva. Ebéd után - mivel már rövidebbek voltak a napok - szelni kellett. Hajrá munka volt, meg kellett mutatni: ki mit tud! Jókedvűen, viccelődve hajráztunk. A levágott szárat „fölköttük”, rozsszalmából kötelet csináltunk. Húsz kévét raktunk egy csomóba, állítva, hogy jól kiszáradjon. A jó leveles szár volt a jószágok téli csomagja. Bizony, volt olyan szükség! Több volt a kukoricaszár a jászolban, mint az abrak. A szomszédunkban lakott egy család, az öregasszony nagyon „hitt” a boszorkányokban. Panaszkodott: megfajult az éjjel a tehenet, mert csak két liter tejet tudtam fejni. Ezért fokhagymafűzér szárat gyújtotta meg az istállóajtóban, hogy ne tudjon bemenni a boszorkány. De minden hiába, mégis megfajult a tehenet! Édesapám azt mondta, hogy a kukoricaszárban van a boszorka, adjon neki lucernaszecskát korpával, darával, csak néha adjon nekik kukoricaszárat, amikor már jóllaktak, éjjel azzal szórakoznak, rágódnak az állatok. Lássá, nálunk nem jön be a szárral a boszorkány! Nem akarta elhinni, de azért azt mondta, hogy nagyon kevés már az abraknak való, el kell osztani.

Nagyon elkalandoztam.

A tördelés estéjén volt a kukoricafosztás. A fiataloknak volt a szórakozó, találkozó estéje. Különösen a lányos házaknál. Egy ideig tisztították, fosztották, dalolgattak, majd bekenték a lányok arcát „öszögös” kukoricával. Olyanok lettek, mint a kéményseprő, sikongtak, sikítottak. Ki talál piroscsövű kukoricát? Az akkor már hazamehet aludni. Mikor már jól haladt a fosztás, azt mondta a gazda: hordjuk föl a padlásra a kukoricát! Amelyik legény veje szeretett volna lenni, az kapott az alkalmon. Hozzáfogtak a legények fölhozni a kukoricát a padlásra. Ham-

megvívását tapssal jutalmazva - az a gondolat bujkált bennem, hogy *Bankó László* rendező szándékában a folklór célból eszközzé vált. Egy erős személyiség eszközzé, akit az a tudat hajt, hogy a hagyomány legyen bármilyen eleve, egymagában nem tud olyan magasabb műformát teremteni, amely képes a ma emberéről fontosat és érvényeset mondani, s aki bízva a maga tehetségében, hiszi: van vagy lehet körülötte olyan közösség, amelynek a nagy mű bemutatásához szükségszerűen el lehet és el kell jutnia, fel kell nőnie.

Szeretném hangsúlyozni: nagyon szép és nagyon bátor dolog volt ilyen izgalmasan újat kezdeni, vállalni. És ha olykor a fiatalok képességeit meghaladónak éreztük az előadás egyes részleteit, ha csöppet fáradtnak, halványnak hallottuk az énekeket, egészében mégis a jelentős dolognak, a tehetségnek kijáró emelkedettséget érezhettünk.

A galgahévízi népi együttes és a Szivárvány Színjátszócsoport tagjai alkatrészei, dramaturgiai fontosságú tényezői voltak mindannak, ami a színpadon történt, de túl nehéz volt az a mezőny, amelyen mozogniuk kellett. Olyan feladatot vállaltak, amelyben a hangsúlyoknak, az arányoknak, az árnyalatoknak is nagy a szerepe. A hibák százalékát a jövőben is csak a felkészültség, az elvi következetességgel párosuló tapintat és türelem csökkentheti. Ez már mindannyiuk felelősségét jelzi: - a rendezőt, a táncokat betanítóét, a díszlet- és jelmeztervezőket, a fény- és hangtechnikusokat meg természetesen a különböző alakokat megformálókat.

Varga Géza, a Gaia Alapítvány Kuratóriumának elnöke bevezető szavaiban jogosan dicsérte a fiatalok vállalkozásának nagyságát és teljesítményük értékét. Dicsérte a szülőket, akik a kezdeményezést támogatták. A közös munka lehet az alapja az újabb próbálkozásoknak, eredményeknek és sikereknek.

Amikor az előadás végén a nagyszámú közönség hosszan és meg-megújuló tapssal ismerte el és köszönte meg a látottakat, biztosan sokan gondoltak arra, hogy egy kis falu fiataljai tettek bizonyosságot arról, hogy a nagy települések és a kisközségek kulturális lehetőségei közötti szakadékot le lehet győzni.

Fercsik Mihály

vasba vagy zsákokba szedték a lányok. Az öregasszonyok tovább fosztottak. Mikor befejezték a fosztást, a gazda borral, a gazdasszony kemencében sült kaláccsal vagy pogácsával köszönte meg a fáradságot, de a pirított tökmag sem maradhatott el a fosztóknak.

A szürettel általában egy hét alatt végeztünk. Még az iskolában is volt két nap szüreti szünet. Mi, kislányok is mentünk szüretelni. A nagynéni, Panka néni úgy biztatott bennünket: szedjétek, majd veszték érte pántlikát a hajatokba a Samu bácsinál, gyerekek. Vártuk a pántlikát, de Panka néni csaknem hozta, neki is kevés pénze volt. Egyszer Annuska megkérdezte: mikor veszi a pántlikát? - Azt felelte Panka néni: tudod, Annuska, majd nagyot kurjantok érte a lagziba! Annuska azt mondta: én kurjantásért nem szüretelek többet; majd nagyot nevettek. Nem érte meg Panka néni a lagzit, adós maradt a kurjantással.

49 éves korában meghalt.

Szüretkor vödörbe szedték a szőlőt, puttonyba öntöttük, a puttonyos kihordta a kocsira. A löcsöskocsin nagy szüretelőkédek voltak, abba öntötték. Otthon a szokásos módon földolgozták.

A szüretelőkének birkagulyást, zsíros pogácsát készített a gazdasszony.

A szüret befejezése után szüreti bál volt. Nagy, díszes felvonulás volt a huszas évek végén - emlékszem -, Péli Bandi bácsi volt a bíró, zsinóros nadrág, zsinóros kabát volt rajta, hosszúszerű pipa, nemzeti szalaggal díszítve. Romhányi Margit volt a bíróné. Lagos csizma, posztoszoknya, féling, piros „szatiny” nyakravaló kendő volt rajta. Itt volt a Tabánban a bál. A többi lány - csöszlányok - fehérgyolcs rancos szoknya nemzeti szalaggal az alján, piros zsinóros pruszlik, zöld kis kötény. Nagyon szépek voltak. A csikcsok rancos bőgatya, bő ujju ing, árvalányhaj és nemzeti szalag a kalapon, így öltözködtek. Akkor még sok szép ló volt a faluban.

(Este szüreti bál fűvös zenével, „szőlőtölvajlással”, büntetéssel, játékkal. Hej, régi szép idők! (a szerk.)

Sorozatszerkesztő:

Erősvári Pál

JOGOK ÉS KÖTELESSÉGEK

Kedves Szülők!

Az eredményes, a gyermeknek és iskolának egyaránt hasznos együttműködés feltétele - a tenniakarás és jószándék mellett - a jogok és kötelességek ismerete. Most, amikor lehetőséget biztosítok Önöknek a Köznevelésről szóló törvény szülőket érintő jogainak és kötelességeinek megismerésére, szándékom az iskola és szülő közti még gyümölcsözőbb kapcsolat segítése.

Gyermekeinkből törvénytisztelő felnőttet csak úgy nevelhetünk, ha a szülő és nevelő egyaránt ismeri és tiszteli a törvényt.

Kérem, éljenek (de ne éljenek vissza) jogaikkal, kötelességeik teljesítését pedig vezérelje lelkiismeretük és gyermekük szeretete.

Miksztai Pál ig.

A szülő jogai és kötelességei

13. §

1. A szülőt megilleti a nevelési-oktatási intézmény szabad megválasztásának joga. A nevelési-oktatási intézmény szabad megválasztásának joga alapján gyermeke adottságainak, képességeinek, érdeklődésének, saját vallási, illetve világnézeti meggyőződésének, nemzeti vagy etnikai hovatartozásának megfelelően választhat óvodát, iskolát.
2. A szülők joga, hogy gyermekük számára nem állami, illetve nem önkormányzati nevelési-oktatási intézményt válasszanak, továbbá, hogy e törvényben foglaltak szerint - nem állami, illetve nem helyi önkormányzati óvodát, iskolát alapítsanak, vagy annak alapításában részt vegyenek.
3. A szülő joga igényelni, hogy az iskola pedagógiai programjában és tevékenységében a tájékoztatást és az ismereteket tárgyilagosan és többoldalú módon közvetítse, továbbá, hogy az állami, illetve önkormányzati nevelési-oktatási intézményben a hit- és vallásoktatást lehetővé tegyék.
4. A szülő (1)-(3) bekezdésben meghatározott jogai nem korlátozhatják gyermeke gondolat-, lelkiismeret- és vallásszabadsághoz való jogát, melynek gyakorlását - a gyermek érettségének megfelelően - a szülő irányíthatja. Attól az évtől kezdve, amelyben a gyermek tizennegyedik életévét eléri - ha nem cselekvőképtelen -, a szülő az iskolaválasztás jogát gyermekével közösen gyakorolhatja.

14. §

1. A szülő joga, hogy
  - a) megismerje a nevelési-oktatási intézmény nevelési, illetve pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,
  - b) gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon,

- c) írásbeli javaslatát a nevelési-oktatási intézmény vezetője, a nevelőtestület, iskolaszék, a pedagógus megvizsgálja, és arra a megkereséstől számított harminc napon belül az iskolaszéktől, legkésőbb a harmincadik napot követő első ülésen érdemi választ kapjon,
- d) a nevelési-oktatási intézmény által meghatározott feltételek mellett kérje, hogy gyermeke a nem kötelező foglalkozásokat igénybe vehesse, illetve ilyen foglalkozás megszervezését kezdeményezze,
- e) a nevelési-oktatási intézmény vezetője vagy a pedagógus hozzájárulásával részt vegyen a foglalkozásokon,
- f) kezdeményezze az iskolaszék létrehozását, és részt vegyen a szülői képviselők megválasztásában mint választó és mint megválasztható személy,
- g) kezdeményezze szülői szervezet (közösség) létrehozását, és közreműködjön annak tevékenységében,
- h) személyesen vagy képviselői útján - jogszabályban meghatározottak szerint - részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában, a nevelési-oktatási intézmény irányításában.

2. A szülő kötelessége különösen, hogy

- a) biztosítsa gyermeke óvodai nevelés keretében folyó iskolai életmódra felkészítő foglalkozáson való részvételét, tankötelezettségének vagy képzési kötelezettségének teljesítését,
- b) megtegye a szükséges intézkedéseket gyermeke jogainak érvényesítése érdekében,
- c) megtegyen minden tőle elvárható gyermeke fejlődéséért,
- d) rendszeres kapcsolatot tartson a gyermekével foglalkozó pedagógusokkal,
- e) elősegítse gyermekének a közösségbe történő beilleszkedését, az iskola, a kollégium rendjének, a közösségi élet magatartási szabályainak elsajátítását.

Takarítási Világnap

Szeptember 20-án szerte a világon - környezetünk szépítése apropóján - az emberek egyénileg és csoportosan igyekeztek megtisztítani lakóhelyüket a hulladéktól.

A mi iskolánk úgy kapcsolódott ehhez a megmozduláshoz, hogy összegyűjtöttük a még felhasználható hulladékot (papírt és fémet) falunk területéről. Ezzel nemcsak szépítettük környezetünket, hanem a gyerekek szüleik segítségével felfigyeltek arra, mennyi újrahasznosítható anyag hever szerteszét portájukon.

Egész szombat délelőtt lelkesen fuvarozták a tanulók a már előzőleg összegyűjtött papír- és vasfélesegeket a TSZ udvarra. Szorgalmunknak köszönhetően az iskola diákjai egy kis pénzhez is jutnak a hulladék értékesítése után, amit kirándulásra, jutalmazásra fordít majd a Diákönkormányzat.

Köszönjük lelkes és hasznos munkátokat!

Gódorné Gergely Éva
Diákönkormányzat-vezető

Galgahévíz Község
Polgármesteri Hivatala

Értesítjük Önöket, hogy községünkben

1997. évben a
TÜDŐSZŰRÉS
október 02-től - október 09-ig lesz.

Kérjük, hogy kiértesítéssel, hangosbemondással segítsék a minél több megjelenést a szűrésen. Az általános iskola 7-8. osztályos tanulóinak is kötelező a megjelenés. Az elmúlt évekhez viszonyítva a szűrésen való megjelenés 50%. Területünkön a TBC-s megbetegedések száma emelkedett, szíveskedjenek a szűrést kötelezővé tenni.

SZŰRÉSEK IDŐPONTJA:

Kedd - Csütörtök - Péntek: de. 8-14 óra
Hétfő - Szerda: du. 12-18 óra

A meg nem jelenés 30.000.- Ft büntetéssel sújtható a 15/1972. sz. Korm. rendelet rendelkezése szerint.

Helyszín: az általános iskola földszintje
(jelzőtábla mutatja)
Fáradozásukat köszönjük!

Dr. Mné. Dr. Makay Jolán
int.vez. főo.

SZOVICS AUTÓ

INGYENES!

PROVIDENCIA

BALESETMEGELŐZÉSI NAP

Szovics Mihály és a Providencia Biztosító RT.
szervezésében

1997. október 24-én (pénteken) 8-16^h-ig

Hévízgyörkön, a Szovics-szervizben
(Ady Endre u. 58. Tel.: (28) 435-017.

A helyszínen a következő szolgáltatásokat végezzük:

- computeres fékhatásmérés
800,- Ft helyett: **INGYENES!**
- computeres lengéscsillapító-vizsgálat
500,- Ft helyett: **INGYENES!**
- fényszóró-ellenőrzés
150,- Ft helyett: **INGYENES!**
- biztonságtechnikai állapotfelvétel:
INGYENES!

SZOVICS AUTÓ

- **INGYENES TANÁCSADÁS**
- szerződéskötés

Új ügyfeleink között **BIZTONSÁGI**
GYERMEKÜLÉST sorsolunk ki!

Minden látogató ajándékot kap!

Minden autóst sok szeretettel várunk!
BALESETMENTES KÖZLEKEDÉST!

PROVIDENCIA

* SPORT SPORT SPORT SPORT SPORT *

Pest Megyei Kézilabda Bajnokság
1997/98.
FÉRFI MEGYEI I. OSZTÁLY
Őszi idény

1. Piliscsaba - Galgahévíz	34:22
Legjobb góllövők: Darnyik 8, Gyetvan 6	
2. Kocsér - Galgahévíz	38:24
Legjobb góllövő: Darnyik 10	
3. Galgahévíz - GEAC	13:26
Legjobb góllövők: Such 4, Gyetvan 4	
4. Domony - Galgahévíz	26:21
Legjobb góllövők: Darnyik 8, Gyetvan 7	
5. Galgahévíz - Dabas:	14:27
Legjobb góllövők: Darnyik 6, Gyetvan 4	
6. Galgahévíz - Tura	09.28. 15:00
7. Galgahévíz - Piliscsaba	10.05. 11:00
8. GEAC - Galgahévíz	10.12. 16:00
9. Galgahévíz - Domony	10.19. 15:00
10. Dabas - Galgahévíz	10.26. 11:00
11. Tura - Galgahévíz	11.02. 15:00

1997/98. évi felnőtt - ifjúsági labdarúgó
bajnokság őszi mérkőzései, eredményei

1. Erdőkertes - Galgahévíz	3:0
2. Pécel - Galgahévíz	8:1
Legjobb játékosok: Molnár Tamás, Győri Levente	
3. Galgahévíz - Aszód	2:3
Legjobb játékosok: Molnár Tamás, Rébb László, Bratkovics Attila	
4. Galgahévíz - Galgamácsa	10.12. 15.00
5. Galgahévíz - Zsámbok	10.19. 15.00
6. Mogyoród - Galgahévíz	10.26. 14.00
7. Galgahévíz - Dány	11.02. 13:30
8. Szada - Galgahévíz	11.09. 13.00

Kiadja a Galgahévízi Önkormányzat
Polgármesteri Hivatala
Felelős kiadó: Dr. Basa Antal polgármester
Felelős szerkesztő: Basa Barbara
Készült a Pergamen-Text Bt. nyomdájában